

Birisine bir balık versen,
doyar bir defa
Balık tutmasını öğre,
doysun ömür boyunca.

Jayın Hüdaverdi Tazay
Kartaltepe Terakki Cad.
Barbaros Sokak 104/2

BABİALİ-ŞEHİR

tekstil

Sahibi : Rıza GÜV
Sorumlu Müdür:
Abdullah SERT
Adres : Babîali C. 19/8
Telf. : 26 85 90

15
Eylül
1970
yıl 3
Sayı : 41

tekstil işçileri sendikası yayın organı

Altmışdört işyerini kapsayacak olan sözleşmelerin hazırlıklarına başladık

Yasal hazırlıklarla birlikte tasarı da tamamlanmak üzere

Sendikamız, İşverenler Sendikası ve işverenlerle 65 işyerini kapsayacak olan toplu iş sözleşmesinin ön hazırlıklarını yapmaya başlamıştır. Geçen sayımızın Ekonomi Sorunları sütununda da belirtildiği gibi, yasal hazırlıkların yanında tasarı da bilimsel olarak ilgili bürolarımız tarafından hazırlanmaktadır. Onbinlerce işçiyi kapsamına alacak olan sözleşmenin, özellikle şu son devalüasyon kararı ve

ona bağlı olarak kontrolsüz büyüme fiyat sıçramaları dikkate alınarak imzalanabileceği, Sendikamız yetkililerince açıklanmıştır.

Bilindiği gibi, Hükümetin al-

dığı devalüasyon kararı, önceden de belirttiğimiz gibi fiyatlarla sonuçlanmış ve paranın dış değeriyle birlikte ve ona paralel olarak iç değeri de düşmüştür. Yani artan fiyatlar ne

Aliağa Rafinerisinde Bir Devrimcinin Kanı Akıtıldı

İzmir'deki Aliağa Rafinerisi inşaatı işyerinde grev uygulaması yapan Yapı-İş Sendikasının Genel Başkanı Necmettin Giritlioğlu, bilinçsiz bir şoför tarafından öldürülmüştür. Yapılan açıklamaya göre önceden plân-

deniyle paranın satın alma yeteneği önemli ölçüde düşmüş, enflasyon belirtileri başlamıştır. Hükümetin ve ona yardımcı olan vurguncuların yarattıkları bu temel felsefe ile açılacak olan büyük sözleşme görüşmelerinin çetin geçeceği daha şimdiden ifade edilmektedir. Buna rağmen Sendikamıza bağlı emekçiler haklarının tam olarak alınması için büyük bir dayanışma ve kararlılık halindedirler.

Sendikamız, değerli emekçilerin bu kardeşçe dayanışmalarına layık olan sözleşmeyi imzalamak için nher türlü hazırlığını yapmış, müzakere gününü beklemeye başlamıştır..

YALANLARA ALDANMAYALIM

Sıkıyönetim 16 Eylül 1970 günü sona ermektedir. Bunu fırsat bilen Türk İşe bağlı sarı sendika özellikle değişen kanuna ilişkin bir takım sunturlu yalanlar savuracak, çeşitli bildirimler yayınlayacaktır.

Tekstil sanayiinin uyanık emekçileri olarak sizlerin böylesi ucuz oyunlara kolay kolay papuç kap-tıracağınızı asla sanmıyoruz. Bununla birlikte hatır (Devamı 4'de)

GÖRÜŞ
Rıza Güven

SOSYAL SİGORTA

Zamlar köylülerin büyük protestoları ile karşılanıyor

VE EMEKÇİNİN ACI SONU

506 Sayılı Sosyal Sigortalar yasasında 1186 sayılı kanunla yapılan değişikliklerden sonra sigortalı emekçilerin yüzü biraz gülmeye başladı. Fakat yasanın aksak tarafları ve uygulamadaki düzen bozukluğu yüzünden emekli emekçilerin ızdırabı devam etmektedir.

931 sayılı yasa'ya göre iki yılda bir tesbit edilmesi öngörülen asgari ücret bölgelere göre 16 ile 19,50 TL arasında değişmektedir. Ortalamasını alırsak Türkiye'de asgari ücretin 18 TL olduğunu görürüz. Halbuki Sosyal Sigortalar kanunu prime esas en az ücreti günde 12. TL. En az emekli aylığını da 360. TL. olarak belirlemiştir.

Bilhassa sanayii şehirlerinde 360. TL. aylık ücret insan onuruna yaraşır bir konutta oturma olanağını bile sağlamaz.

Asgari ücret kanunla belirlendiğine göre sosyal sigortalar kanununda prime esas en az ücretin belirlenmesinin, hele hele kanuni asgari ücretin çok altında bir sınıra sokulmasının anlamı yoktur.

Bu olsa olsa işverenlerin prim kaçakçılığı yapmalarına açık kap bırakmaktır. Önemli noktalardan biri de sigortalının prime esas ücreti-

(Devamı 4'te)

Aliğa Grevi olayların çıkmasından endişe edildiği için fotoğrafta görüldüğü gibi jandarmalar tarafından sarılmıştır.

Ören Bayan nakış iplik fabrikasında sözleşme imzaladık

Sendikamız çatısı altında örgütlenip yetkileri alınan Ören Bayan Nakış İplik Fabrikasının bundan bir süre önce başlamış olan toplu iş sözleşmesi müzakereleri sonuçlandırılmış ve orada çalışan işçi kardeşlerimiz

iyi bir sözleşmeye kavuşturulmuştur.

Taraflar arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi ile birinci yıl için 5 TL ücret zammı, 4 TL yemek parası, 10 TL çocuk zam

(Devamı 4. ncü Sayfada)

Devamı 4. te

Binlerce Trakya köylüleri pahalılığı protesto ederlerken

Devalüasyona paralel olarak ve Hükümetin tedbir vaatlerine rağmen gelişen zamlar halk arasında huzursuzlukları çekilmez hale getirmiştir. Gerçekten de köylü halkımız zamları bilinçli bir şekilde protesto etmekte, yürüyüşler, mitingler düzenlemektedir. Bu ara tarım ürünlerinin taban fiyatları da göstermelik bir şekilde arttırılmış ve köylü üretici halkımızın gözleri boyanmak istenmiştir. Köylü halk bu yutturmacayı derhal anlamış ve eylemine başlamıştır. Son olarak Trakya'daki köylüler direniş mitingleri düzenlemiş ve pahalılığı şiddetle protesto etmişlerdir. Köylü halkımızın bilinçli direnişleri emekçiler tarafından da ilgi ve sempati ile izlenmektedir.

TÜYLER ÜRPERTİCİ BİR İTİRAF:**Haymak Fabrikası Hissedarı Hazine
Arsasını İşgal Ettiklerini Açıkladı**

1 no: lu Sıkıyönetim Mahkemesinde tanık olarak dinlenen Haymak fabrikası Müdürü ve hissedarı Mehmet Kozan şu ilginç itirafı yapmıştır:

«Biz 8500 dönümlük fabrikanın yanındaki arsayı almak için Hazineye başvurduk. Ancak uzun bir süre bu müracaatımıza cevap verilmedi. Biz de işçilere arsayı işgal ettirerek etrafını telle çevirdik. Bilâhare Kaymakamlık men-i müdaale kararı aldı ve biz de bunun üzerine

işgali kaldırdık.»

Bu itiraf üstü zorla örtülmek istenen yüzlerce gerçeğin de anahtarıdır. Toprak ağalığının oluşumu, vurgunculuk, sahtekârlık gibi her türlü adi oyunlar böyle bir itirafı teşhir edilmiş olmaktadır. Devletin elinden zorla arsa almaya kalkışmak ve herhangi bir işçi eylemini «komünist tahriki» diye nitelendirmek böylesi vurguncuların başvurdukları alçakça biroyundur.

Ellerinde n gelse devletin bütün mallarına sahip çıkmaktan çekinmeyecek olan bu kimselerin mücadelelerinin neden ve kimden yana olduğu da böylece kolaylıkla anlaşılabilir olmaktadır.

Mahkemede öne sürülen iddia ya göre de Fabrikatörün arsayı işgal emrini dinlemeyen işçiler, başkaca sebep gösterilmeksizin işten atılmışlardır.

Şimdi sormak gerekir: Acaba suçlu kim???

**Fikret Büyüktezcan trafik
kazasında öldü****YENİ TEKSTİL FABRİKASI
İŞYERİ BAŞTEMSİLCİMİZ
TRAFİK KAZASINDA
VEFAT ETTİ**

Sendikamızın Yeni Tekstil Fabrikasında üç yıldanberi Baştemsiliğini yapan işçilerin çok sevip saydıkları Fikret Büyüktezcan geçen hafta işinden evine dönerken yolda trafik kazasına uğramış ve derhal vefat etmiştir. 55 yaşında olan temsilmemiz yakında emekliye ayrılmak için hazırlıklarına başla-

mıştı. Minibüsten indikten sonra karşı tarafa geçmek isteyen Büyüktezcan, büyük bir hızla gelmekte olan gelin arabasının altında kalmış ve feci şekilde can vermiştir. Baştemsilmemiz bu beklenmedik anda bir trafik kazasına kurban gitmesi gerek kendi fabrikasında ve gerek tüm Tekstil topluluğunda büyük bir üzüntü ile karşılanmıştır.

Büyüktezcana Tanrıdan rahmet, ailesie ve işçi dostlarına başsağlığı dileriz.

**SARI SENDİKACILIK
ALDI YÜRÜDÜ**

1317 Sayılı kanun nedeniyle meydana gelen olaylar yüzünden ilân edilen sıkıyönetim süresi dolmak üzeredir. Sıkıyönetimin artık bitmesi gerektiği her kesçe ifade edilmektedir. Çünkü sıkıyönetimle özellikle fabrikalara, işyerlerine huzursuzluk girmiştir. Sarı sendikalarla işverenler Sıkıyönetimi bol bol istismar ederek kendi çıkarlarına hareket etmekte, muhalif işçiler işyerlerinden uzaklaştırılmaktadır. Bu arada devrimci sendikaların örgütlenme eylemlerine karşı durulmakta, işverenler sarı sendikalara üye kay-

**Sendika Ağası Halil Tunç'u
Tanıyalım**

Türk sendikacılığını yozlaştırmaya elinden geldiğince çaba harcamış Türk-İŞ'in genel sekreteri Halil Tunç, Batı'da bir örneğini bulmanın imkânı olmadığı her yönüyle faşist 274 sayılı Sendikalar Kanununun beceriksiz avukatlığını yapmış ve genel başkan Rıza Güven'den yine bu sayıda yayınladığımız yazıyla lâıyk olduğu cevabı almıştır.

Neden Halil Tunç ve avanesi tekerci bir kanunu savunurlar? Zira onlar için sendikacılık yağlı bir kuyruk olmuştur. Türk-İŞ'in sendikacılık yutturmacasının iflas ettiğini gören beyler, tabandaki emekçilerden korktuklarından ve yağlı kuyruğun kaçacağını anladıklarından; halk ne olursa olsun, vurgunla da olsa her mahallede bir milyoner yaratmak felsefesinde olan Hükümetle el-ele vererek faşist kanunu çıkartmışlardır.

Amaçları, emekçi sınıfı sömürmek olan bu beylerin temsilcisi Halil Tunç'un 275 sayılı Yasaya göre sözümlerine yaptığı bir arabuluculuk görevi için Amerikalılardan aldığı binlerce liranın aşağıda ANT dergisinden aynen iktibas ettiğimiz yazıyla hikâyesini sunuyoruz. İşte sendika ağası Halil Tunç'un hikâyesi:

Tunç'un marifeti:

lik görevini üzerine almış ve Amerikan Hava Kuvvetleri'nin günde 300, ayda 9000 lira bütçe alarak ihtilâfı Türk işçisinin aleyhine, Amerikalılar lehine karara bağlamıştır.

İhtilaf, Amerikan Hava Kuvvetleri'nin Türkiyedeki işyerlerinde çalışan Türk işçilerinin 1952 yılından beri ödenmeyen pazar yevmiyeleri ile ilgilidir. Bilindiği gibi, Türkiye NATO'ya girdikten sonra memleketimize gelerek çeşitli askerî tesisler kuran Amerikan Hava Kuvvetleri, buralarda çalışan Türk işçilerine uzun zaman İş Kanunu'nu uygulamamış, nihayet 1957 yılında işçilerin baskısıyla kanunun uygulanmasına başlanmıştır.

Kanunun uygulanmasına rağmen Amerikalılar, Türk işçilerinin kanundan doğan bir çok haklarını, bu arada pazar yevmiyelerini ödemekten kaçınmışlardır.

1952 yılından beri ödenmeyen pazar yevmiyeleri ile ilgili ihtilafı karara bağlamak üzere nihayet 1964 Haziran'ında Amerikalıların isteği üzerine bir Uzlaştırma Kurulunda Amerikan Hava Kuvvetleri'ni temsilen bir Amerikan albayı, Türk İş Genel Sekreteri Halil Tunç, tarafısız aracı olarak da Prof. Hicri

Büyüktezcan ebedi yolculuğunda

Mısırlı Triko'da İşçi Günü Düzenlendi

Mısırlı Triko İşçileri Yardımlaşma Sandığı yararına Baş temsilcimiz Vasfi Kap'ın denetim ve gözetimi altında bir eğlence gecesi düzenlenmiştir. Geceyi Ayhan Küçükçetin'in başkanlığında Şükrü İltir, Halide Güneş, Berrin Ercan, Leman

Serçan, Armağan Türkmen, Selahattin Özmen ve Naciye Çay göksel düzenlemişlerdir. Eğlenceye katılan işçiler bu tür eğlencelerin sık sık tekrarlanması temennisinde bulunmuşlar, düzenleme komitesini kutlamışlardır.

İşçi Gecesini düzenleyen temsilciler

Bu arada Türk-İşe bağlı sendikalar, Türk-İş'in himayelerinde «gösteriş grevleri» yapmaktadırlar. Böylece Türkiyemizde sarı sendikaların icat ettikleri yeni bir grev türü ortaya çıkmıştır. Gerçekte grevle ilgili olmayan bu maksatlı eylemler işçiyi ve kamuoyunu şartlandırma amacını taşımaktadır. Türk-İş'in alayı vâlâ ile yapıp kısa sürede bitirdiği grevler bu gösteriş grev örnekleridir. Böylece grev kamufleji ile perde arkasında çirkin oyunlar oynanmaktadır.

Kaldı ki, Türk İş yöneticilerinin «Amerikan beslemesi» olmaları, eğitim programı çerçevesi içinde de kalmamaktadır. İlk defa ANT'nin bu sayıda Türk işçi sınıfına açıklamakta olduğu bir başka vesika, Türk İş yöneticilerinin kendilerini Amerikalılara dolar karşılığında nasıl sattıklarını bütün cıplaklığıyla ortaya koymaktadır.

Evet, bu utanç vesikasında da göreceğiniz gibi, Türk İş'in jurnalcı genel sekreteri Halil Tunç, Amerikan Hava Kuvvetleri ile Amerikan askerî işyerlerinde çalışan Türk işçileri arasındaki bir ihtilafta hakem-

Halil Tunç Türk işçisinin temsilcisi, Hicri Fişek de tarafsız aracı oldukları halde, kararın kendi lehlerine çıkması için hiç bir gayreti esirgemeyen Amerikalılar, her ikisine de günde 300 Lira, yani aylık 9000 lira üzerinden ücret bağlamışlardır. Amerikan Hava Kuvvetleri, bu fedakârlığının karşılığını nihayet görmüş ve haksız şekilde ödemeyen pazar yevmiyelerinin sadece Aralık 1958 - Mart 1962 tarihleri arasındaki kısmının ödenmesi kararlaştırılarak bin-

(Devamı 4'de)

İşçi Gecesinde eğlenen emekçiler.

TÜRK-İŞ'İN VE HALİL TUNÇ'UN ÇELİŞKİLERİ

Halil Tunç Milliyet Gazetesinde üç gün süren bir demagoji örneğini vermiştir. Sendikamız ve Bağımsız İşçi Sendikaları Direniş Komitesi Başkanı Rıza Güven'in Halil Tunç'un demagojisini çürüten aşağıdaki yazısı gerçekleri gün ışığına çıkardığı için okunmaya değer.

Rıza GÜVEN

(TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI VE TÜRKİYE
BAĞIMSIZ SENDİKALAR DİRENİŞ KOMİTESİ
BAŞKANI

Türk-İş Genel Sekreteri bay Halil Tunç'un, olaylara yol açan Sendikalar Kanunu'nu değiştiren 1317 sayılı Yasaya ilişkin olarak kaleme aldığı yazı MİLLİYET'in 24, 25, 26/28/1970 tarihli sayılarında yayınlandı.

Türk-İş'i belirleyen bir polemikle kaleme alınmış bu yazı eksik, yanlış bilgilerle dolu ve kamu oyunu yanıltıcı nitelikte bulunmasaydı gerçekten üzerinde durulması gerekirdi. Çünkü Türk-İş ve onun adına savunma yapan genel sekreter, şimdiye değin Türk sendikacılığını yozlaştıran eylemleri ve tekelci sendikacılık tutumlarıyla işçi sınıfı önünde zaten mahkûm olmuşlardır.

274 sayılı Sendikalar Yasası'nı değiştiren 1317 sayılı Yasanın özgür sendikacılık, Anayasa hükümleri, milletlerarası sözleşmeler ve diğer kaynaklarla gelişikili, tekelci sendikacılığı öngören hükümlerini, bay Halil Tunç'un düşünceleriyle birlikte aşağıda inceleyeceğiz. Bu incelememiz Türk-İş'in olduğu gibi, bay Halil Tunç'un da gerçek niyetlerini ortaya koyacak, kamu oyu bir değer yarısına varabilecektir.

karmıştır.

Bay Halil Tunç'un döne do-laşa üzerinde durduğu Anayasa Mahkememizin 1967 tarihli kararında (x) açıkça şöyle denilmiştir:

«... Zaten Anayasamız işçilerin Sendikalar ve sendika birlikleri kurma temel haklarını kullanabilmeleri için bir kanun çıkarılmasını özel surette buyurmamıştır.»

Gerek Anayasamızın 46. maddesi ve gerekse yukarıya aldığı Anayasa Mahkemesi kararından çıkan sonuca göre işçilerin sendika kurma hakları temel haktır. Bir hakkın, hak olarak ortaya çıkabilmesi için kullanma olanağının sağlanması gerekir. O halde sendikaların kâğıt üzerinde kurulması değil, faaliyette bulunabilmesi de hakkın kapsamı içindedir. Nitekim Anayasa Mahkememiz «kullanabilmeleri» terimini bunun için cümlede geçirmiştir. Hukukta kabul edilen temel ilkeye göre de, hakkın, hak olarak görünümü, kullanılmasına bağlıdır. Faaliyet olanağı bulunmayan bir işçi örgütünü, herhalde akli başında hiçkimse kurmaya kalkışmaz. O halde Anayasamızın 46. maddesinde öngörüldüğü üzere sendika

sinde gösterilmiş ve yekdiğerinde farklı bulunmaktaysa da, bay Tunç'un bilgiye dayanmayan açık polemliğini verdiği örnekle çürütecek biçimdedir.

Açın 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununu, bir partinin kurulması ve örgütlenmesi için şükadar üyeye sahip olması şeklinde bir hüküm göremezsiniz. Siyasi parti kurulur, illerde ve ilçelerde örgütlenir, yani faaliyette bulunur. Bu faaliyeti ile üye kazanmaya, taraftar toplamağa çalışır. Ancak seçime katılabilmesi için Seçim Kanununa göre onbeş ilde teşkilatlanması ve aday göstermesi gerekir.

Değişiklik öncesi, sendikalar için de Siyasi Partiler Kanununa benzer bir düzenleme yapılmıştı. Yani sendika kurulur ve faaliyette bulunurdu. Sendikayı, batılı ölçüde sendika yapan toplu iş sözleşmesi aktedebilmektedir. İşte yürürlükte bulunan 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasasına göre bir sendikaların işkolunda toplu iş sözleşmesi yapması için işkolundaki işçilerin % 51'ini, işyerinde sözleşme yapması için işyerinde işçilerin % 51'ini temsil etmesi gereklidir. Simdi bu hükümlerle sendikaların

iddiaları ortaya çıkacak mı? Sendikalar bakımından da gerek 1317 sayılı Kanun ve gerekse onu savunun bay Halil Tunç, öncelikle binlerce işçi bir araya gelmeli, ondan sonra örgüt faaliyette bulunabilmelidir iddiasındadır. Bilindiği gibi, mantık kuralları, insanın muhayyilesinden çıkmış fantaziler değildir; insanın tabiatla olan ve durmadan tekrarlanana gelen münasebetlerinden çıkmış prensip ve kurallardır. Mantık bize göstermektedir ki, her varlık zaman unsuru içinde faaliyette bulunarak gelişir. Bunun gibi, gerçek ya da kişinin gelişebilmesi için faaliyette bulunması mantıktır. Oysa bay Tunç'un iddiasına göre, faaliyette bulunmaksızın gelişme olduktan sonradır ki faaliyet imkânı tanınacak. Somut bir örnek verelim. Tekstil işkolunda ortalama 150 bin sigortalı işçi olsun. Tekstil işkolunda bir sendikaların Türkiyede faaliyet te bulunabilmesi için 50 bin işçinin peşinen bir araya gelmesi isteniyor. Bir sendika olmaksızın, faaliyet gösterilmeksizin bu 50 bin işçinin bir araya gelmesi için ancak bir mucize gerekir. İşte bay Halil Tunç, bilim çağında, feza çağında mucizeyi

bi, mahalli nitelikteki sendikaların da yaşama olanakları kaldırılmıştır. 1963'den sonra Türkiye'de sendikaların yaşamasını ve gelişmesini sağlayan etkenlerin başında üyelerden aidatın toplanmasında öngörülen «çek-of» sistemi, yani işveren eliyle aidat tahsili olmuştur. Yeni de işçilik, bu olanağı, işkolu yetkisi kazanmış sendikaya tanımış, bir işyerindeki işçilerin yüzde yüzüne mahalli sendika sahip olsa bile, böyle bir olanaktan yoksun bırakılmıştır. Getirilen aidat tahsil düzeni, tekelci sendikacılığı ortaya koyan açık bir örnektir.

Yine bir diğer hükme göre, hiçbir formaliteyle karşılaşmaksızın üye olan işçi, masraf ve mali külfet getiren noter aracılığıyla sendikadan ayrılabilir. Bu yolda sahtecilik ümit edilerek hüküm getirilmişse, bunu önleyecek müeyyideler konulabilirdi. Örneğin istifada yapılacak sahtecilik resmi evrakta sahtecilik suçu sayılabilir, muhakemesi seri şekilde bağlanabilirdi. Türk-İş'in amacı kanun zoruyla üye kazanmak ve ayakta kalabilmek olduğuna göre, bu amacı sağlayacak her türlü tedbir de hiç kuşkusuz alınacaktır. Diğer yan

ÇELİŞKİLER VE ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

1317 sayılı Yasa ile getirilen değişikliğe göre,

a — Bir işçi sendikasının Türkiye çapında faaliyet gösterebilmesi için kurulu bulunduğu işkolunda çalışan sigortalı işçilerin en az 1/3'ünü;

b — İşçi federasyonlarının aynı işkolunda mevcut sendikalardan en az 2 sinin bir araya gelmeleri ve o işkolunda çalışan sigortalı işçilerin 1/3 ünü temsil etmeleri gerekir. , ,

c — İşçi konfederasyonları (a) ve (b) fıkralarına göre sendika ve federasyonlardan en az 1/3 ünü ve Türkiye'deki sendikalı işçilerin en az 1/3 ünün üye sıfatıyla bir araya gelmeleri suretiyle kurulur. (mad. 9/2)

Sendikaların, federasyonları nve konfederasyonların kurulma ve yaşama olanağını ortadan kaldıran, tekelci sendikacılığı öngören bu hükmü bay Halil Tunç, Anayasa ile çelişkili bulmamakta; tersine Anayasaya, yargı organlarının kararlarını göstererek uygunluk iddia etmektedir. Yine bay Halil Tunç'a göre sendikaların serbestçe kurulması önlenmemiş, ancak bir sendika Türkiye çapında faaliyette bulunacaksa işkolunda işçilerin 1/3 ünü temsil etmesi şartı aranmıştır. Ve sayın Sekreter, iddialarını haklı gösterebilmek için Anayasa Mahkemesi'nin, Yargıtay'ın kararlarını eksik aktarmış, yanlış yorumlayarak kendine göre sonuçlar çı-

ların kuruluşunun nedeni olan faaliyette bulunmak, temel hak olduğundan, bu hakkı ortadan kaldırıcı herhangi bir yasal kısıtlama yapılamaz. Bu Anayasa hükmüdür, bu hayat olaylarına uygun mantık gereğidir.

KURNAZLIK ÖRNEĞİ

Bay Halil Tunç, Siyasi partilerden hareketle sendika kurma temel hakkının kaldırıldığı sonucuna da varıyor. Bu konuda bay Halil Tunç şunları söylüyor:

(Anayasamız, kişi ve topluma büyük özgürlükler tanımaktadır. Örneğin siyasal parti kurmak serbesttir. Anayasa'nın 56. maddesi «siyasi partiler önceden izin almadan kurulur ve serbestçe faaliyette bulunurlar» demektedir. Buna göre her yurttaş siyasi parti kurmak ve her siyasi partinin kuruluşu nedeni olan seçimlere katılmak hakkına sahip bulunmaktadır. Oysa, yasalar, bir siyasi partinin seçime katılabilmesi için en az onbeş ilde teşkilatlanması ve yine en az onbeş ilde tam aday göstermesi şartını koymuş, aksi taktirde seçimlere katılamayacağı hükmünü getirmiştir. Bu şart Anayasamızın «siyasi partiler serbestçe faaliyette bulunurlar» hükmüne aykırı mı düşmektedir? Bugüne kadar kimse böyle bir iddia ile ortaya çıkmamıştır.)

Hernekadar siyasi partilerin amaçları 648 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde, sendikaların ise 274 sayılı Yasa'nın 14. madde-

faaliyeti kısıtlanmamakta, sağdece, toplumun, çalışma düzeni ve sözleşmenin uyulabilir olması için belli temsil şartı aranmaktadır. Demek oluyor ki siyasi partiler için Seçim Kanunu ne ise, sendikalar için de Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu o olmaktadır.

Şu açıklamamızdan çıkan sonuca göre, faaliyetin tüm olarak engellenmesi ile, bazı işler için bazı şartların yerine getirilmesi farklı şeylerdir. Gerçek gerçek, gerekse tüzel kişiler için, bazı işleri yapabilmelerinde bazı şartları yerine getirmelerinin toplumun, ya da kişinin yararı düşünülerek kısıtlanması hukukta uzun-uzun tartışılmış hak teorisine uygundur. Ne varki bir hakkı tamamen ortadan kaldıracak, kullanılmaz hale sokacak kısıtlamanın hukukta yeri yoktur, hele bu hak anayasal temel bir hak olursa... Nitekim Anayasamızın 11. maddesinde bir hakkın özüne dokunulamıyacağı açıkça belli edilmiştir. 1317 sayılı Yasa, bay Tunç'un görüşünün aksine, faaliyet ve kuruluşun birbiri içinde olması nedeniyle Anayasa'nın 46. maddesinde açıkça belli edilen sendikalaşma temel hakkını ortadan kaldırdığından, Anayasaya aykırıdır.

Şimdi siz, siyasi partilerin kurulabilmesi ve faaliyette bulunabilmesi için şu kadar vatandaşın peşinen üye olmasını şart olarak ileri sürün, bakın bakalım vatandaş yaygarayı basacak mı, Anayasaya aykırı-

savunmakta, mantık biliminin kurallarını hiç çekinmeden altüst etmektedir.

Görüldüğü gibi bay Tunç, bilgiye ve gerçeğe dayanmayan bir yazı dizisini hiç çekinmeden kaleme almış, ona polemik niteliği bile kazandıramamıştır.

YARGITAY KARARI İSE...

Bay Halil Tunç, Yargıtay kararlarıyla Türkiye tipi sendikaların ne olduğu belli edilmiştir, demektedir. Yargıtay hiçbir zaman bir sendikanın Türkiye yede faaliyette bulunması için belli üyeyi temsil etmesi gerektiği yolunda karar vermemiştir. Ancak kararda belli edilen husus, bir sendikanın Türkiye çapında faaliyette bulunuyor diyebilmesi için, tüzüğünde bunu belli eden hükümlerin varolması gerektiğidir. Nitekim bir sendika, Türkiye'de faaliyette bulunacak şekilde tüzüğünü düzenler, zaman unsuru içinde, olanaklar bularak örgütlenmesini geliştirir. Aksine bir düşüncenin mantık bilimi ve Anayasa hükmüyle bağdaşabilmesi mümkün değildir. Ne varki bay Tunç haklı çıkabilmek için Yargıtay kararının anlamını değiştirmekten bile çekinmemiştir. Bir örneğini Batı'da göremeyeceğimiz bir kanunu savunan bay Tunç, sık sık «Batı»nın adını etmesine rağmen düşünce sistemi olarak şarkılıktan kurtulamamıştır.

DİĞER ÇELİŞKİLER

1317 sayılı Kanunla getirilen değişikliğe göre, Türkiye tipi sendika kurulması önlendiği gi-

dan Türk-İş, bay Tunç'un iddiasının aksine, kanun zoruyla ayakta kalmak istemeseydi, aşağıda değindiğimiz REFERANDUM usulünün gerçek savunucusu olurdu.

KANUN DA OKUNMAMIŞ

Bay Halil Tunç 26.8.1970 günü yayınlanan yazı bölümünde «Sendikaların Denetimi» başlığı altında şöyle yazıyor:

«Sendikalar Kanunu değişikliğinin getirdiği bir diğer hüküm de sendika yöneticilerinin ücret ve yolluklarının üst sınırının, en çok üyeye sahip konfederasyonca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenmesidir... Kamu oyuna aksettirilmemiş olmakla beraber, özellikle Türk-İş bünyesindeki sendika yöneticilerinin en büyük tepkisi bu hükme karşı olmuştur»

Kanun değişikliğinde bay Halil Tunç'un ileri sürdüğü gibi sendika yöneticilerinin ücret ve yolluklarının en çok üyesi bulunan konfederasyonca tesbitini öngören bir hüküm bulunmamaktadır. Demek oluyor ki, bay Halil Tunç kanunu okumadan yazısını yazmıştır. Ne varki biz hiçbir konfederasyona bağlı olmadığımızdan açıkça öneriyoruz: Tarafsız bir kurul teşekkül ettirilsin ve sendika yöneticilerinin şimdiye değin almakta oldukları ücretleri ve yollukları tesbit etsin. Görülecektir ki, en çok ücreti alanlar Türk-İş bünyesindeki sendika ağalarıdır. Sendika ağalığının Türk-İş'in eseri olduğuna birazdan değineceğiz.

(Devamı 4'te)

Türk - iş ve Halil Tunç'un çelişkileri

GÜÇLÜ SENDİKACILIK

Türkiye'de güçlü sendikaların kurulmasına ve yaşamasına akıllı başında hiçbir sendikacı karşı gelmemiştir. Ne varki sendikaların parçalanmasını, sarı sendikaların kurulmasını Türk-İş'de ki bazı sendika ağaları gayet iyi becermişlerdir.

DİSK, nereden doğmuştur? Bu konunun en iyi açıklamasını herhalde DİSK yöneticileri yapacaktır. Ne varki Disk'in kurulmasını Türk-İş'in bazı ağalarının yarattığını belgelemeye hazırız. Grevlerin karşısına çıkarak, grev kırıcılığını Türk-İş yapmamış mıdır? Kongre oyunlarıyla, iftira ve tezvirlerle sendikaları parçalayıp, ikinci kuruluşları Türk-İş yaratmamış mıdır?

Türk-iş, partilerüstü sendikacılık yutturmacasıyla tabanı uyutmağa kalkmış, iktidarın dümen suyunda giderek partilere, özellikle hâkim sınıfın partisine bol-bol sendikacı transfer etmiştir. Daha dün Türk-İş'in başkanı emekçi kesime ve halka karşı tutumunun ne olduğu belli bulunan başbakana «Bizi en iyi anlayan sizsiniz» dememiş midir? Bunlar tarih olduysa da, hafızalardan ve belgelerden silinmemiştir. Türk-iş, kısaca belirttiğimiz şu eylemleriyle Türkiye'de güçlü sendikacılığın gelişmesini kesin biçimde engellemiştir.

Güçlü sendikacılık, hiç kuş-

275 sayılı Yasa Deşirtirmesinin. Ne varki getirilmek istenilen sisteme göre, istatistiklerin yetersiz bulunduğu, sigortalı işçilerin dışında binlerce işçinin çalıştığı Türkiyemizde işkolu yetkisi tek yetki olarak tanımakta ve apaçık faşist bir yöntem yaratılmaktadır. Nitekim Türkiye gibi az gelişmiş bir ülkede iş şartları, fiatlar ve bunlara bağlı ücretler bölgeden bölge açık farklılıklar göstermektedir. Aynı şehrin ayrı semtlerinde bile bu farklılık azdır. Bünyemize uymayan işkolu sözleşmesinden hareketle Türk-İş tek tip bir genel yetkiyi yeterli görmekte ve belirttiğimiz gerçekleri bir yana itmektedir. Getirilen sözleşme yetkisi sistemine göre, işçinin iradesi bir tarafa itilmekte, açıkça faşizm savunulmaktadır. Bu mudur Türk-İş'in demokrasi anlayışı? Aslında Türk-İş tabanından kopmuştur ve bunun içindir ki korkuya kapılmıştır.

Eğer güçlü ve demokratik sendikacılık isteniyorsa toplu iş sözleşmesinin yetkisinin kazanılmasında savunulacak tek yol REFARANDUM, yani işçinin oyuuna başvurmaktır. Bunu biz de savunduk, Disk de, Türk-İş hiç sözünü etmedi, yanaşmadı. Nitekim 275 sayılı yasa uygulamasında grev oylaması sırasında bu yola başvurulmaktadır ve süratli şekilde de işlemektedir. Türk-İş kanun zoruyla av-

Sosyal sigorta Halil Tunç

Baştarafı 1. de (Baştarafı 2'de)

nin tavanının tesbit edilmiş olmasıdır. Son personel kanununa göre aylığı 7000. TL na çıkarılan memurlar emekli oldukları zaman 4900. TL. emekli aylığı alırken aynı parayı kazanan sigortalı emekli aylığı olarak 2520. TL alacaktır. Bu ayırım açıkça eşitlik prensiplerine aykırıdır. Denilebilir ki Türkiye'de ayda 3600. TL dan fazla aylık alan kaç sigortalı var ki böyle bir tenkidi yapıyorsunuz?

Doğrusuna bakılırsa ayda 3600. TL dan fazla aylık alan sigortalı binde bir bile yoktur. Yoktur amma, bu kadar az da olsa Sosyal Güvenlikte eşitlik sağlamak devletin görevi değil midir?

Eski kanuna göre birkaç yerde görevli sigortalı emekçi her işyerindeki geliri için ayrı prim ödemekte, emekliye ayrıldığı zamanda ona göre aylık almakta idi. Yeni değişiklikler bu kazanılmış hakkı ortadan kaldırdı. Böylesine haksızlığa uğrayan sigortalı sayısı da yok denecek kadar azdır. Amma yapılan haksızlık büyük tür. Ya sigortadaki çalışma düzeninin bozukluğunun yarattığı ızdıraplar!

Sigortalı önce bağlı bulunduğu şubenin ihtiyarlık şubesi ne başvurur. Kendisine verilen belgeleri doldurup ilgili yerlere onaylattırdıktan sonra istenen diğer belgelerle birlikte ku-

lerce Türk işçisinin hakkı hiç edilmiş, Amerikan bütçesine milyonlarca lira kazandırılmıştır.

Amerikan Hava Kuvvetleri, Türk işçilerinin haklarıyla ilgili her ihtilafta uzlaştırma kurulu kurdurmak yoluna giderek sözümona işçi temsilcisi Halil Tunç'a 300 lira yevmiye, yani 9000 lira aylık vermek suretiyle kararları istediği şekilde çıkartmaktadır.

Diğer sütunlarımızda gördüğümüz Amerikan Hava Kuvvetleri'ne ait bir vesikada Halil Tunç'un Amerika'lılardan günde 300 lira, aldığı açık seçik görülmektedir. Vesikada ayrıca Halil Tunçun görev süresinin 130 gün olduğu belirtilmekte ve böylece ayda 900 lira, 130 günde ise 39 bin lira aldığı anlaşılmaktadır.

İşte, «geri kalmış bir ülke»nin işçi sınıfını temsil etmek iddiasında olanların içyüzü!

Bu bir sendikacının temsil ettiği ihanettir ve işçi sınıfı bu ihaneti asla affetmeyecektir...

(Ant dergisi, 11. İ. 1987.)

ARZ-I HAL

Vizite almağa halim kalmadı, Patronum üstümde partından biktım.

Sarı sendika telaşta

HİÇ ÜYELERİ BULUNMAYAN İŞYERİNDEKİ YETKİ İLÂNIMIZA İTİRAZ EDEREK BEDAVA PARS TOPLAMAK HEVESİNE KAPILDILAR. DURUMU ÖĞRENEN BİLİNÇLİ ÜYELERİMİZ SONUCU ÖFKEYLE İZLEMEKTEDİRLER

Sendikamız 64 işyerindeki sözleşme yapma yetkilerini yenilemek amacıyla başlattığı yetki prosedürü olumlu bir şekilde gelişmektedir. Ancak, bu arada işkolumuzun sarı sendikası hiç üyesi olmadığı işyerlerine bile itiraz ederek, işçilerin bir an önce kavuşacakları haklarını askıya almak hevesine kapılmışlardır. Karşı sendikanın yetkimize itiraz etmesi demek, işçilerin haklarını almalarında kasten geciktirme yapmak demektir. Sözde işçi sendikası olduklarını iddia eden bu beyler, işçilerin haklarını almalarına karşı durmakta ve işverenler yararına işi kasten geciktirmek istemektedirler.

Üyelerimiz bu durumu öğrenmiş ve sarı sendikayı öfkeyle izlemeğe başlamışlardır. Bununla birlikte mağlubiyetten zevk alan bu beylere yeniden aynı zevki tattırmak fırsatı verilecektir.

Öte yandan bundan önceki dönemde istemeye istemeye sarı sendika içinde kalmış olan bi-

kusuz, işçilerin, zaman unsuru içinde bilinçlenerek örgütlerine sahip çıkmalarına bağlıdır. Nitekim emekçi kesim bu bilinçlenme içindedir. Aslında sarı sendikacılığı 275 sayılı Yasa'daki toplu iş sözleşmesi yetkisinin kazanılması düzenleyen hükümler büyük ölçüde sağlamıştır. Ne varki Türk-İş bundan habersiz gözüküp, işkolu esasına göre kağıt üzerinde yetki kazandıracak yeni bir usulü Meclis'de Komisyon teklifi olarak kabul ettirmiştir. Aynı yazının konusu olacağından, şimdilik ayrıntısına girmiyoruz

Aliağa rafinerisinde

(Baştarafı 1. nci Sayfada)

Genel Başkanın öldürülmesi grevci işçileri galeyana getirmiş ve hep birlikte başkanlarının öcünü alacaklarına dair and içmişlerdir. Sendika başkanı Giritlioğlunun Ankara'da kaldırılan cenazesinde de gerici ve Türk-İş'e bağlı işçiler olay çıkarmak istemişlerdir. Böylece, cinayetin ne maksatla işlendiği hususu bir anlamda anlaşılır olmuştur!

Başka türlü susturmaları mümkün olmayan devrimcileri kâhpe kurşunlara hedef tutan zihni yet bu memleketin bilinçlenen emekçileri tarafından kökünden yokedilecektir. Devrimcilerin ölümle susturulamayacaklarını bilmeyecek kadar çıleden çıkmış olan zaavlıların sonu herhalde hüsrarla bitecektir.

ta kalmadığını ileri sürüyorsa kalmak istemediğini belgelemek istiyorsa, tam demokratik yol olan REFARANDUM'u savunsun. Savunamayacaktır, çünkü işçinin iradesinden, çünkü gerçek demokratik ilkelerden korkmaktadır. Ve bu korku vardır ki, faşist bir kanunun beceriksiz savunuculuk görevini kamu oyu önünde mahkeme kararlarını, mantık biliminin kurallarını çiğneyerek yapmaktadır.

Yine de Türk-İş'e en iyidersi olayların bilincine kavuşmuş emekçi sınıf verecektir.

Ören Bayan

(Baştarafı 1'de)

mı, yılda bir maaş tutarında ikramiye (işkolumuzda ilk defa) yıllık ücretli izin harçlığı % 10, ikinci yıl ücretlere 2,5 TL zam sağlanmış ayrıca da doğum, ölüm, vb. gibi yardımlar önemli miktara çıkarılmıştır.

Bunun dışında kanunî asgari ücretler sendikalı işçiler için 100 kuruş arttırılmıştır.

İşçilerin mutlak dayanışmaları ile imzalanan sözleşmenin üyelerimize hayırlı olmasını, diğer fabrikalardaki işçi kardeşlerimizin de bu dayanışmadan örnek almalarını temenni ederiz.

ce sigortalının durumu bilindiği halde ilgili yerlerden bir kere daha sorulduktan sonra dosyası Genel Müdürlüğe gönderilir.

İstekte bulunulmuşsa bir kaç ay geçtikten sonra kendisine 500. ile 1000. TL. arasında bir avans gönderilir.

Sigortalı aylık işlemlerinin bitirilip kısa zamanda yürürlüğe gireceği umudu içinde beklemeye başlar. Günler haftaları, haftalar ayları kovalar haber yoktur. Aylar sonra nüfus kayıtlarında yada soyadında çikan bir yanlışlığın düzeltilmesi için dosyasının yeniden şubesine gönderildiği anlaşılır. Bu yanlış yada noksan hak nedeni ile dosyası Genel Müdürlük ile şubesi arasında mekik dokuyadursun, kendisine gönderilmiş en çok bin liranın bitmiş olacağı hiç bir ilgilinin aklına gelmez. Emekli sigortalı her gün şubeyi aşındırdıktan başka eşe dosta avuç açarak borç aramaya başlar. Bulabilirse borçlanarak kıt kanaat geçinmeye çalışır. Aylar sonra gelen para borçlarını karşılamadığı için alacaklılardan kaçmak zorunda kalır, onurunu kaybeder. Bu yüzden aklını kaçırana tanık oluruz. Ayda 360. TL ile geçinmeye, daha doğrusu sürünmeye terkedilen emekli emekçilerin geleceği daha da karanlık.

Her gün artan fiyatlar deva lüasyon nedeni ile düşen, para değeri karşısında hiç bir garantisizliği yok. İşte emekçinin kötü sonu.

Bir zeytin tanesi zam almak için,
Şu doygun işveren şartından bıktım.
Alınan yardımlar ne oldu dıştan
Bir damla süt veren yok ağla-
yıştan
Sağsalim çıktım ya bu yoksul
kıştan
Baharın özlemleri Martından
bıktım.

Yaşamak zevk değil, artık bir ceza
Masrafı bizlerden alıyor feza
Devlet kapısında eder iktiza,
Ağanın iltimas kartından bıktım.

Aşık Memo

TEKSTİL

Onbeş günlük Gazete

TEKSTİL İŞÇİLERİ
SENDİKASI ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ :
R I Z A G Ü V E N

SORUMLU YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ :
ABDÜLLAH SERT

Yönetim yeri: Babıâli Cad.
Sıhhiye Apt. Kat 3, D. 8.
Cağaloğlu

Telefon : 26 85 90

Dizgi: Baskı :
Yeni Hamle Matbaası
İSTANBUL

nin sona ermesinden yararlanarak Sendikamıza akın etmeye ve üyeliklerini yaptırmaya başlamışlardır. Böylece yeni dönem içinde onbinlerce işçi devrimci sendikamız çatısı altında birleşmiş olacaklardır.

ÜYEMİZ İZZET SAĞLAM'IN OĞLU KAYBOLDU

Anadoluhisar Keten Kendir Fabrikasında çalışan üyelerimizden İzzet Sağlam'ın oğlu Şaban Sağlam 20 gündenberi kayıptır. Bir marangozun yanında çırak olarak çalışan Şaban, 20 gün önce işe gitmek üzere evden ayrılmış, bir daha geri dönmemiştir.

14 yaşındaki Şaban bütün aramalara rağmen bulunamamaktadır. Bilenleri nya da görenlerin Sendikamıza bilgi vermelerini rica ederiz.

Yaşanlara aldanma

latalım ki, gerçekler bu sü tünlerde her zaman dile getirdiğimiz gibidir. Yeni kanun kurulu bulunan sendikaların kılına bile dokunamayacakları gibi, sarı sendikalara da halihazırda herhangi üstün bir hak tanımamaktadır. Üstelik bu kanun Anayasa Mahkemesince pek muhtemelen önümüzdeki günler içinde iptal edilecek ve sarı sendikalar da suyu kesilen balığa döneceklerdir.